

هەریم و پارێزگاگانی نەرویج

ئەم هەریمه له هەردوو پارێزگای (فینمارک- ترۆمس) و نورلاند پیکدیت.

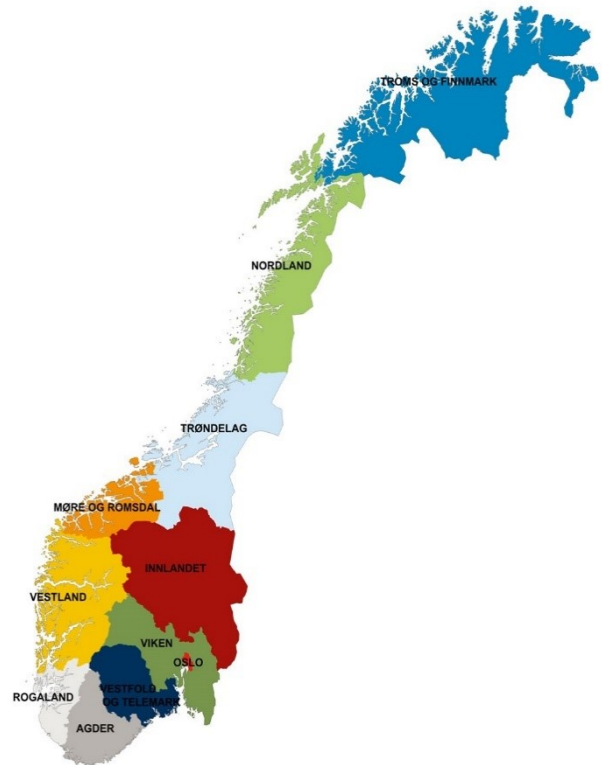
گەر له مانگی دێسمبەر یان جەنیوەردا بێتە باکووری-نەرویج، "ماوهی تاریکی" دەبینیت. ماوهی تاریکی ئەو کاتێهه که خۆر به درێژایی شەو و رۆژ له باری ناسۆیدا. له زستاندا دەشیت له باکووری نەرویج دیاردهی رووناکیی باکوور (ئاوورا) ببیندریت.

رووناکیی باکوور. وێنه: Pxhere.com

له هاویناندا مەژۆف دەتوانیت له باکوور، دیاردهی "خۆری نیوهشەو (midnattssola)" ببینیت. خۆری نیوهشەو ئەو کاتانەهه که خۆر ئاوا نابیت و به درێژایی شەو و رۆژ گۆی خۆر لهسەر ئاسۆ دیاره.

ترۆمس و فینمارک هەریمی ترۆمس و فینمارک دهکەوتنه بەشی هەره باکوور و رۆژهه‌لاته‌وه، وه هاوسنووره له‌گەڵ پرووسیا، فینلاند و سوید. ترۆمسو گەورەترین شاری هەریمی ترۆمس و فینمارکه. "کنیفشیلۆدن (Knivskjellodden)" که دوا خالی ئه‌وپه‌ری باکووره، دهکەوتنه ترۆمس و فینمارکه‌وه. شوپینیکی دیکه‌ی ناسراو و به‌ناوبانگتر (نورکاپ)ه که ئه‌ویش به

نەرویج له پینج هەریم پیکهاتوه. "باکووری نەرویج" دهکەوتنه هه‌ره سه‌مه‌وه‌ی و‌لات. ترۆندهام دهکەوتنه ناوه‌راسته‌وه. له رۆژئاوا "رۆژئاوای و‌لات" و له رۆژه‌لات "رۆژه‌لاتی و‌لات" هەن. "باشووری و‌لات" پش دهکەوتنه بەشی هەره خواروی نەرویج. هەر یه‌کیک له هەریمه‌کانی و‌لاتیش چەند پارێزگایه‌ک ده‌گرتنه خۆی. نەرویج له یانزه پارێزگا پیکدیت.

باکووری نەرویج (Nord-Norge)
"باکووری نەرویج" دهکەوتنه باکووری نەرویج و له راستیدا دهشکەوتنه ئه‌وپه‌ری رۆژه‌لاتی نەرویجه‌وه.

هاوشنیوهی کنیقشیلۆدن دهکهوێته ئهوپهری باکوورهوه. نورکاپ شوێنیکی بهناوبانگی توریستییه له نەروێج.

نورکاپ. وێنه: Andrey Armyagov, Adobestock

هامەر فێست، که باکووریتترین شاره له جیهاندا، دهکهوێته ههریمی ترۆمس و فینمارکهوه.

نورلاند

نورلاند پارێزگایهکی درێژ و تهنگه، که هاوسنوره لهگهڵ ولاتی (سوید)دا. Bodø گهورمترین شاره له نورلاند.

ماسی سکره ی بۆ وشککردنهوه به ئهسکلهمی دارهوه ههلهواسروان. سهرچاوه: وهازهتی وزه و ماسی

لوفوتن دهکهوێته نورلاندوهه و له گهلیک دورگه پێکهاتوه. له جهنیوهوه ههتا ئاپریل له لوفوتن وهزی "راوهماسی لوفوت" دهست پیدهکات. له کاتهدا رێژمیهکی زۆر ماسی سکره ی راودهکری. سکره ی جۆره ترۆسکیکه که لهوپهری باکوور له دهریای بارینتزا دهژی.

له مانگی جهنیوهوه ههتا ئاپریل ماسی سکرهیهکان به مهبهستی هیلکهدانان به مهلهکردن بهرو لوفوتن دهرو. زۆریک لهو سکرهیهکانه دهنه ترۆسک. لهو ماسیهی وشکدهکرینهوه پێیان دهگوتریت ماسی وشککراوه. زۆریه ی ماسی وشک بۆ ولاتانی دیکه ی وهک ئیتالیا و نایجیریا ههنارده دهکری.

خولگه ی جهمسهری باکووری بهناو نورلانددا دهروات. له باکووری خولگه ی جهمسهری کاتی تاریکی و دیارده ی خۆری نیوهشهو ههن. ههتا زیاتر بهرو سهروهوه برۆین، ژماره ی لهو شهوورۆژانه ی که تیایدا کاتی تاریکی و خۆری نیوهشهو یان تیدا رووهدات زیاتر دهبنیت. له نورکاپ ههر له ۲۰ ی ئۆقه مبهروه ههتا ۲۲ ی جهنیوه کاتی تاریکیه، و له ۱۴ ی مه ی ههتا ۲۹ ی جوولای کاتی خۆری نیوهشهو.

ترۆنده لاگ (Trøndelag)

ترۆنده لاگ دهکهوێته ناوهر استی ولات، که له ههمان کاتدا ههرنیمیکه و پارێزگایهکیه. ههروهها ههرنیمیکه به (ناوهر استی نەروێج)یش ناوزهد دهکری. ترۆنده لاگ فیوردی درێژ (fjord-ئاودمه) و شاخی بهرزیشی ههیه. درێژترین فیورد ناوی فیوردی ترۆندهایمه. ترۆلهیتا بهرزترین شاخه. ترۆنده لاگ لهگهڵ سوید هاوسنوره.

ترۆندهایم گهورمترین شاره له ترۆنده لاگ. ترۆندهایم سههمین گهوره شاری نەروێجه. کلێسای نیداروس کلێسای ههره گهوره و سهرمکیه له ترۆنده لاگ. ئهم کلێسایه له سههر گۆری ئولافی پیروژ بونیادنراوه. ئولافی پیروژ پاشایهکی قایکینگی بووه، که له دهووبهری ههزار سال لهمهوپیش له نەروێج ژیاوه. ئولاف کاتیک چۆته ولاتانی تری ئهروپا به ئاینی کریستیانی (مسیحیهت) ناشنابوووه و لهگهڵ خۆیدا لهو ئاینه ی هیناوهتهوه بۆ نەروێج.

تێلمەمارک، پارێزگای فیکسەن و ئینلاندا. هەریمی
رۆژەهەڵاتی و لات خاوەن زۆرتەین ژمارە
دانیشتووانە لە نەروێجدا، کە رێژە ی دانیشتووانەکی لە
ئێستادا دەگاتە زیاتر لە دوو ملیۆن و نیو. ئەمەش مانای
واوە کە نزیکە ی نیو ی دانیشتووانی نەروێج لە
هەریمی رۆژەهەڵاتی و لاتدا دەژین.

گلو ما درێژترین رۆباری نەروێجە. درێژی رۆباری
گلو ما ٦١٩ کیلۆمەترە و لە باکوورەوە لە ترونده لاگە
بەرو باشوور و هەریمی رۆژەهەڵاتی و لات دیت و لە
فریدریکستاد کۆتایی دیت.

گلو ما لە فریدریکستاد بە کۆتا دیت. سەرچاوە: Wikipedia

شاخە هەرە بەرزمانی نەروێج دەکەوێتە رۆژەهەڵاتی
و لاتەو. گالدھۆپیگن (Galdhøpiggen)
بەرزترین شاخی نەروێجە و بەرزبێهەکی دەگاتە
٢٤٦٩ مەتر. ئەمەش بە مانای ئەو دیت کە لووتکە ی
شاخی گالدھۆپیگن ٢٤٦٩ مەترە لەسەر ئاستی
دەریاو.

گالدھۆپیگن. سەرچاوە: Wikimedia Common

هەر ئەمۆش بریاری دا کە تاکە ئاینی رێگەپێدراو لە
نەروێج ئاینی کریستیان بیت. کلێسای نیداروس
دەکەوێتە شاری تروندهایمەو.

کلێسای نیداروس. سەرچاوە: Pixabay.com

رۆروس شاریکی ترە لە ترونده لاگ. ئەم شارە
دەکەوێتە هەرە بەرزاییهکانی شاخی رۆروسەو.
هۆکاری هەڵکەوتنی ئەم شارە بو ئەو دەگەڕێتەو کە
لە سالی ١٦٦٤ لە شاخەکە کانزای مس دۆزرایەو.
ئێتر کانی مس لیدرا و خەلکی بو کارکردن لە کانەکاندا
مألێان گواستەو بو رۆروس. بەو شێوێهە شاری
رۆروس فراوان بو.

رۆروس. وێنە: Lars Geithe, Flickr

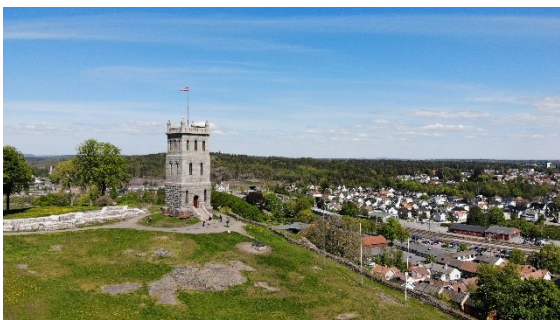
رۆژەهەڵات و لات (Østlandet)
رۆژەهەڵاتی و لات ئەو هەریمە کە خاوەن زۆرتەین
ژمارە ی پارێزگایە. پارێزگاکانی رۆژەهەڵاتی و لات
بریتین لەمانە: پارێزگای ئۆسلۆ، پارێزگای فێستفۆلد و

ئاوی فاریس دەکەوێتە پارێزگای ڤیستفۆلد و تیلەمارکەوه. ئاوی فاریس ناوەکەمی بەخشیوەتە ئاوی کانزایی فاریس. بەلام فاریس لە ئاوی فاریسەوه نایەت، بەلکوو لە سەرچاوەکانی ژیر دارستانەکانی Bøkeskogen-هوه دیت، که دەکەوێتە نزیک ئەو ناوچەیەوه.

دارستانی بیۆکه (Bøkeskogen) لە لاریک. وێنە: Jostein, Adobes

تونسیبیرگ که کۆنترین شاری نەروێجە دەکەوێتە پارێزگای ڤیستفۆلد و تیلەمارکەوه. شارەکه لە دەورووبەری ساڵی ۸۷۰ بونیادنراوه. Slottsfjellet که کۆنترین شاری وێرانکراوه لە باکووری ئەوروپا دەکەوێتە شاری تونسیبیرگەوه.

Slottsfjellet لە تونسیبیرگ. وێنە: Celine, Adobestock

ڤیکەن Viken

پارێزگای ڤیکەن خاوەن پیر دانیشتوانترین پارێزگایە لە ولاتی نەروێج. ئەم پارێزگایە هاوسنورە لەگەڵ ولاتی سوید. ڤیکەن لە فیوردی ئۆسلۆوه هەتا سەر چیا

مێوسا. سەرچاوه: Wikipedia

ئۆسلۆ

ئۆسلۆ پایتەخت و گەورەترین شاری نەروێجە. ئۆسلۆ پارێزگایەکی سەر بەخۆیە و دەکەوێتە قوولایی فیوردی ئۆسلۆوه. کۆشکی پاشا، پەرلمان و حکومەت لە شاری ئۆسلۆن.

پەرلەمان. وێنە: Sergii Figurmyi, Adobestock

ڤیستفۆلد و تیلەمارک Vestfold og Telemark

پارێزگای ڤیستفۆلد و تیلەمارک لە کەنار مەکانەوه درێژ دەبێتەوه هەتا دەگاتە لووتکەمی شاخە بەرزەکان.

گەوستادتۆپەن، بەرزترین شاخە لە ڤیستفۆلد و تیلەمارک. گەوستادتۆپەن دەکەوێتە "رووکان" هوه و ۱۸۸۳ مەتر لەسەر ئاستی دەریاوه بەرزە.

گەوستادتۆپەن. لە دۆلی بنار شاخەکاندا شاری رووکان دەبینین. وێنە: Eystein M. Andersen, Riksantikvaren, Flickr

کۆمەڵە دوورگە. سەرچاوە: Flickr.com

کریستیانساند گەورەترین شاری پارێزگای سۆرلاندمیە. مەزنترین باخچەى ئازەلان لە سۆرلاندمیە دەکەوێتە کریستیانساندمیە، کە ناوی باخچەى ئازەلانى کریستیانساندمیە، بەلام خەلک هەر بە باخچەى ئازەلان ناوی دەبن.

شێوه لێمووری لە باخچەى ئازەلانى کریستیانساندمیە. وێنە: وەزارەتى شارەوانى و مۆدیرنەکردن

فێستلاندمە (رۆژئاواى وڵات) Vestlandet

پارێزگاکانى هەریمی فێستلاندمە ناویان میۆرە و رۆمسدال، فێستلاندمە و رۆگەلاندمە. فێستلاندمە لە جیهاندا بە فیۆرد (رۆوباری نیوان شاخ)ە درێژ و شاخە بەرزەکانی بەناوبانگە. درێژترین فیۆردی نەروێج کە فیۆردی سۆگنەمیە و درێژییەکی ۲۰۴ مەترە دەکەوێتە هەریمی فێستلاندمە.

وہ لە سنووری سویدەوہ تا باشووری نەروێج درێژدەبیتهوہ.

گەورەترین شارەکانی ئەم پارێزگایە بریتین لە درامن، لیلەستروم و فریدریکستاد.

ئینلاندمە Innlandet

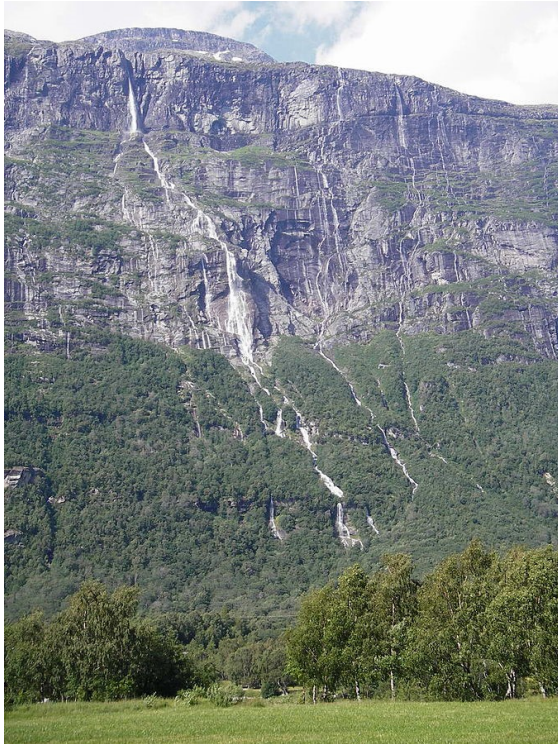
ئینلاندمە تاکە پارێزگایە کە هێلى کەنار دەریای نییە. ئەم پارێزگایەش هاوسنوورە لەگەڵ وڵاتی سوید. مەزنترین دەریاچە لە نەروێج میۆسا Mjøsa یە. میۆسا دەکەوێتە پارێزگای ئینلاندمە. میۆسا بە Skibladner ناسراوە، کە کۆنترین کەشتی هەلمیی نەروێجە کە تا ئەم ساتە وختەش لە کارکردندا بیست. ئەم کەشتییە لە نیوان شارەکانی ئەیدسقول، هامار، لیلەهامار و یۆفیک دیت و دەچیت.

Skiblade کەشتییەکی هەلمییە. وێنە: Mahlum, Riksantikvaren

سۆرلاندمە (باشووری وڵات) Sørlandet

لە باشووری وڵات تەنها یەك پارێزگا هەیە، ئەویش پارێزگای ئاگدەرە. سۆرلاندمە کۆمەڵیک دوورگە و وردە دوورگە و گەلیک شوینی مەلەکردنی لێیە.

تافگهی قینوو فوسهن. وینه: Carl S Bj, Wikipedia

قادر مه‌کانی میدسونت Midsundtrappene
قادر مه‌یه‌کی به‌ردینه که له ۲۲۰۰ قادر مه پیکهاتوو و
له‌لایهن "شیرپا"کانی نیپاله‌وه دروستکراوه.

قادر مه‌ی به‌ردی. وینه: Arild, Adobestock

"قیده" ناوچه‌یه‌کی ته‌ختاییه که ده‌که‌وێته ناوچه
شاخاوییه‌کانه‌وه. له ناوچه‌ی قیده‌بیدا دار ناروێت،
به‌لکوو ته‌نها ده‌وه‌ن ده‌روێت.

هاردانگهر قیدا گه‌وره‌ترین قیده‌ی نه‌رویجه که
ده‌که‌وێته پارێزگاکانی قیستاند، قیکهن و قیستفولد و
تیله‌مارک.

هاردانگهر قیدا. وینه: By-studio, Adobestock

پارێزگای میوره و رومسدال Møre og Romsdal
مهن‌نترین شار مه‌کانی میوره و رومسدال بریتین له
ئوله‌سووند، موله و کریستیانسوودن.

به‌رزترین تافگهی ناوی نه‌رویج ده‌که‌وێته میوره و
رومسداله‌وه، که ناوی تافگهی قینوو فوسهنه.
به‌ناوبانگترین تافگه‌ش قیورینگفوسهنه، که ده‌که‌وێته
پارێزگای قیستانده‌وه. تافگه هه‌ره به‌رز مه‌کانی نه‌رویج
ناویکی زوریان نییه.

